

Tekenen is de Tijd 130

16-22 januari 2022

Vandaag begint de Bidweek voor de Eenheid van de Christenen. Gisteren organiseerde de EO en de PKN en nog enkele organisaties een Nationaal Gebed tegen de onderlinge verdeeldheid. Erik Borgman leverde een kleine bijdrage vanuit onze Mariakapel, maar houdt zijn aarzelingen.

Zaterdag deed ik vanuit het Huis van Dominicus mee aan het Nationale Gebed. Of liever, dinsdag kwam een ploegje van de EO langs om opnamen te maken die een plaats zouden krijgen in het programma dat zaterdag van acht tot half tien op internet te zien was. De uitzending is nog terug te kijken op

<https://www.eo.nl/programmas/week-van-het-gebed/over> en wie erin geïnteresseerd is, kan mijn bijdrage zien vanaf 1.03.33 tot 1.04.27. Inderdaad, korter dan een minuut. Bovendien niet het gebed zelf, dat ook is opgenomen, maar een ultrakort praatje over het belang van plaatsen als onze Mariakapel. Plaatsen waar mensen kunnen toegeven dat ze moe zijn, het ook allemaal niet meer weten en zich mogen realiseren en kunnen uitspreken dat ze hulp nodig hebben. Ik leg uit dat dit volgens mij belangrijk is als je geen polarisatie wilt: dat er plekken zijn waar het niet gaat om je standpunt, maar om jou. Ik vermoed dat het gebed mede afgefallen is, omdat dit niet over vrede en eenheid ging, maar over corona. Volgens mij is het in tijden van toenemende tegenstellingen juist belangrijk dat we het weer over de zaak gaan hebben die ons lijkt te verdelen in plaats van over de verdeeldheid. Corona en de angst daarvoor. De ongelijke verdeling van de lasten. De alomvattende zichtbaarheid van wat sommigen overkomt en de onzichtbaarheid van de moeiten van anderen.

Het Nationale Gebed vond vorig jaar voor het eerst plaats aan het begin van de Bidweek voor de Eenheid van de Christenen. Vanouds gaat het daarbij over de oecumene en het opheffen van de verdeeldheid onder christelijke kerken. Ik ben daar altijd wat dubbelhartig over. Ik ben er niet van overtuigd dat Jezus, toen Hij bad dat zijn leerlingen één zouden mogen zijn zoals Hij één is met God zijn Vader (Johannes 17,11), de verschillen tussen de kerken op de korrel nam. In ieder geval moet onze eenheid gestalte krijgen via onze gezamenlijke verbondenheid aan God en Christus en zijn verschillen in accenten van belang om dreigende eenzijdigheden te corrigeren. Het Nationale Gebed stelde de verdeeldheid binnen kerken aan de kaak rond al dan niet vaccineren tegen corona, en in het verlengde daarvan de verdeeldheid van ons land. Dat maakt het niet bepaald beter. Al die pleidooien voor vriendelijkheid en respect: ik krijg er de kriebels van. Alsof hartstocht en woede het probleem zijn. Ik wil met iedereen praten, maar ik vind niet iedereen aardig en niet alle standpunten juist, en ik vind ook niet dat dit zou moeten. Ik hoop wel voor iedereen respect te hebben. Dat betekent echter juist grote verontwaardiging als ik meen dat iemand door het standpunt dat zij of hij inneemt, zichzelf niet respecteert. Respect is wat mij betreft dat wij elkaar de waarheid gunnen en dat wij elkaar beschouwen als mede een toegang tot deze waarheid. Daar hoort een fel, respectvol debat juist bij.

Daarom heb ik meer met het thema dat de Raad van Kerken voor de Bidweek voor de Eenheid van de Christenen koos: *Licht in het duister*. De teksten zijn afkomstig van kerken in het Midden-Oosten en sluiten aan bij Epifanie, de feestdag waarop wij vieren dat Jezus het mens geworden Licht van de wereld is. Dit maakt tot mijn opluchting duidelijk dat de wereld vaak donker is. Er is angst, dreiging, gevaar. Er is

geweld en dood. In deze situatie vrede en eenheid belichamen is iets heel anders dan vooral vriendelijk en tolerant zijn. Het betekent oversteken naar andere partijen en hun problemen tot de jouwe willen maken. Tegenstellingen ontstaan waar we onze lasten op elkaar proberen af te wentelen, eenheid komt tot stand waar we ze samen proberen te dragen. Dan kan het te midden van alle moeizaamheid nog feest worden, zoals het evangelie van vandaag verkondigt: het leven wordt een bruiloftsmaal met een ongekende overvloed aan wijn (Johannes 2,1-11). Wij kunnen elkaars voedsel en elkaars wijn worden zonder dat iemand van ons er minder van wordt. Integendeel, we zijn tegelijkertijd allemaal bruiloftsgasten en worden allemaal beter van onze deelname aan het feest.

Om ons voor dit feest gereed te maken is voor vandaag, 16 januari, het thema dat de Raad van Kerken aangeeft: Richt ons op en trek ons naar uw volmaakte licht. Morgen, maandag 17 januari is het thema: Breek onze muren af en breng ons als volken bijeen. Dinsdag 18 januari is het thema: Doorbreek onze gewoonten en kom ons bevrijden. Woensdag 19 januari is het thema: Laat ons niets ontbreken, ook als wij klein zijn en lijden. Donderdag 20 januari is het thema: Leid ons, Heer, naar uw goddelijk kind. Vrijdag 21 januari is het thema: Kom, laten wij aanbidden, verzameld rond de ene Heer. Zaterdag 22 januari is het thema: Geef ons de wil te delen en de gemeenschap te dienen. Zondag 23 januari ten slotte is het thema: Zet ons op nieuwe wegen en leer ons die gaan. Via <https://www.weekvangebed.nl/> is gratis een digitaal gebedsboekje te bestellen met bij elk thema drie Bijbellezingen en een gebed. In de Antoniuskerk in Lombok is er komende zondag een oecumenische viering rond Licht in het duister. De Dominicuskerk is dan gesloten.

'Als je bidt, ga dan in je binnenkamer, doe de deur dicht en bidt tot je Vader die in het verborgene is' (Matteüs 6,6). Aan deze uitspraak moest ik denken bij het zien van de website van het Nationale Gebed. Niet dat ik vind dat we niet in het openbaar moeten bidden of dat we de liturgie als publieke vorm van gebed maar moeten afschaffen. Maar bidden is iets anders dan onze goede bedoelingen laten zien en uitspreken. Ook openbaar bidden heeft een uiteindelijk verborgen doel: het veranderen van het eigen innerlijk. Misschien zijn we daarin nog wel het meest verenigd: dat we geopend moeten worden door het Licht zodat wij eraan kunnen bijdragen dat het weer gaan schijnen. Het is mijn intentie voor de komende week.

Erik Borgman, lekendominicaan
voorzitter van de programmaraad van het Huis van Dominicus